

**Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligektualną
Koło w Działdowie**

NIP 571-16-55-979 REGON 281496842
tel./fax 23 697 21 76, 23 697 76 27
13-200 Działdowo, ul. M.C. Skłodowskiej 20
KOŁO W DZIAŁDOWIE
na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligektualną
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA
EDUKACYJNO-WYCHOWAWCZEGO
DOK REHABILITACYJNO-

**NIEPUBLICZNA SZKOŁA
PRZEPOSABIAJĄCA DO PRACY
POLSKIEGO STOWARZYSZENIA
na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Inteligektualną
KOŁO W DZIAŁDOWIE**
13-200 Działdowo, ul. Boya-Zeleńskiego 9
tel./fax 23 697 21 76, 23 697 76 27
NIP 571-16-55-979 REGON 281496842

**Program Realizacji
Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Ośrodka Rehabilitacyjno- Edukacyjno- Wychowawczego
i
Niepublicznej Szkoły Specjalnej Przeposabiającej do Pracy**

Podstawa prawna:

1. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. *Prawo Oświatowe* (t.j.Dz.U.2018.996 z późn. zm.)
„**Art. 1.** System oświaty zapewnia w szczególności:
ust. 19) przygotowywanie uczniów do wyboru zawodu i kierunku kształcenia...
Art. 109.
Ust.1. Podstawowymi formami działalności dydaktyczno-wychowawczej szkoły są:
pkt 7) zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego.
Ust. 6. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt. 7 są organizowane dla uczniów klasy VII i VIII szkoły podstawowej, branżowej szkoły I stopnia, liceum ogólnokształcącego i technikum.
Ust. 7. Zajęcia, o których mowa w ust. 1 pkt. 7 są realizowane niezależnie od pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu udzielanej uczniom w ramach zajęć , o których mowa w ust. 1 pkt. 5
/pomoc psychologiczno-pedagogiczna/
Art. 47.
Ust. 1. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania określi, w drodze rozporządzenia:
pkt 3) ramowe plany nauczania dla poszczególnych typów szkół, w tym: /.../
c) minimalny wymiar godzin zajęć z zakresu doradztwa zawodowego,
pkt 4) treści programowe z zakresu doradztwa zawodowego, warunki i sposób realizacji i organizacji doradztwa zawodowego w szkołach i placówkach o których mowa w art. 2 pkt 4 oraz wymagania w zakresie przygotowania osób realizujących doradztwo zawodowe w szkołach i placówkach, o których mowa w art. 2 pkt 4 uwzględniając rolę doradztwa zawodowego we wspieraniu uczniów i słuchaczy w procesie podejmowania decyzji edukacyjnych i zawodowych /.../”
2. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017r. *w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym, kształcenia ogólnego branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przeposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej* (Dz.U.2017.356 z późn. zm.)
3. Rozporządzenie MEN z dnia 11 sierpnia 2017r. *w sprawie wymagań wobec szkół i placówek* (Dz.U.2017.1611)
4. Rozporządzenie MEN z dnia 16 sierpnia 2018r. *w sprawie doradztwa zawodowego* (Dz.U.2018.1675)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 sierpnia 2018 r. *w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach* (Dz.U.2018.1647 z późn. zm.)

§ 1

Wstęp

1. Celem *Wewnętrznego systemu doradztwa zawodowego* jest wspieranie wychowanków OREW i uczniów NSPdP w procesie podejmowania samodzielnych i odpowiedzialnych wyborów edukacyjnych i zawodowych opartych na znajomości i rozumieniu siebie, systemu edukacji oraz rynku pracy przy wsparciu nauczycieli oraz doradców zawodowych.
2. Doradztwo zawodowe jest realizowane:
 - podczas zajęć wychowania przedszkolnego (w ramach realizacji podstawy programowej),
 - w klasach I - VI szkoły podstawowej na obowiązkowych zajęciach edukacyjnych,
 - w klasach VII - VIII szkół podstawowych na zajęciach z zakresu doradztwa zawodowego,
 - w szkole specjalnej przysposabiającej do pracy w ramach zajęć przysposabiających do pracy.
3. W trakcie oddziaływań edukacyjno-terapeutycznych program podlegać będzie weryfikacji i ewaluacji.

§ 2

Cele programu

1. Poszerzanie wiedzy na temat różnych zawodów i rynku pracy.
2. Określanie własnych umiejętności, zdolności, mocnych i słabych stron.
3. Kształtowanie pozytywnego podejścia do nauki i pracy np. poczucia odpowiedzialności, inicjatywy.
4. Przygotowanie do wykonywania ról społecznych osób dorosłych.
5. Nauka nowych i rozwijanie posiadanych umiejętności.
6. Wyzwalanie własnej aktywności wychowanków/uczniów, odkrywania swoich zainteresowań, uzdolnień i umiejętności.
7. Wskazywanie na znaczenie stanu zdrowia i warunków psychofizycznych w związku z wymogami konkretnego zawodu.
8. Wzmacnianie poczucia wartości przez określanie mocnych stron.
9. Kształtowanie umiejętności wyrażania emocji w sposób akceptowany społecznie.
10. Poznanie form zatrudnienia (umowy o pracę, umowy zlecenia itp.).
11. Nauka pisania listu motywacyjnego, CV.
12. Rozszerzanie zasobu informacji na temat sposobów szukania pracy.
13. Planowanie ścieżki edukacyjno – zawodowej.

§ 3

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

1. Działania związane z doradztwem zawodowym w OREW/NSPdP skierowane są do trzech grup adresatów:
 - 1) wychowanków/uczniów,
 - 2) nauczycieli, specjalistów, pozostałej kadry współrealizującej działania,
 - 3) rodziców/opiekunów prawnych.
2. Działania skierowane do wychowanków/uczniów:
 - 1) zajęcia grupowe związanych tematycznie z następującymi obszarami: poznanie własnych zasobów, świat zawodów, rynek pracy, planowanie własnego rozwoju,
 - 2) aranżacja sytuacji sprzyjających poznaniu własnych zasobów poprzez udział w konkursach, uroczystościach i imprezach ośrodkowych/szkolnych,
 - 3) spotkania z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
 - 4) spotkania z przedstawicielami różnych zawodów,
 - 5) wydarzenia takie jak np. targi edukacyjne, targi pracy,
 - 6) wycieczki zawodoznawcze,
 - 7) kąciki zawodoznawczych,
 - 8) udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów) ułatwiających samopoznanie.
3. Działania skierowane do nauczycieli, specjalistów, pozostałej kadry:
 - 1) szkolenia i kursy z zakresu doradztwa zawodowego,
 - 2) zajęcia otwarte,
 - 3) szkoleniowe rady pedagogiczne,
 - 4) inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji rynku pracy,

- 5) spotkania z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
 - 6) wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.
4. Działania skierowane do rodziców/opiekunów prawnych:
- 1) spotkania z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
 - 2) informacje edukacyjne i zawodowe (strona internetowa, facebook),
 - 3) angażowanie rodziców w ośrodkowe/szkolne działania związane z doradztwem zawodowym.

§ 4

Formy i metody pracy

1. Pokaz.
2. Praktyczne działanie.
3. Gry edukacyjne.
4. Drama.
5. Pogadanki.
6. Spotkania z przedstawicielami różnych zawodów.
7. Prezentacje multimedialne.
8. Wycieczki zawodoznawcze.
9. Filmy.
10. Gazetki tematyczne.
11. Spotkania z przedstawicielami urzędu pracy, biura kariery.
12. Inne.

§ 5

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

W OREW/NSPdP w realizację działań związanych z doradztwem zawodowym zaangażowani są wszyscy członkowie Rady Pedagogicznej.

1. Dyrektor:
 - 1) odpowiada za realizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
 - 2) wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w placówce/szkole, a instytucjami zewnętrznymi,
 - 3) zapewnia w placówce/szkole warunki do realizacji zajęć doradztwa zawodowego,
 - 4) organizuje w placówce/szkole wspomaganie realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego poprzez planowanie i prowadzenie działań mających na celu poprawę jakości pracy placówki/szkoły w tym zakresie.
2. Nauczyciele, specjaliści:
 - 1) diagnozują zapotrzebowanie wychowanków/uczniów na działania związane z realizacją doradztwa zawodowego,
 - 2) określają mocne strony, zainteresowania i uzdolnienia wychowanków/uczniów,
 - 3) włączają do swoich miesięcznych i rocznych planów pracy zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
 - 4) realizują tematy związane z doradztwem zawodowym, odpowiednio na zajęciach edukacyjnych lub doradztwa zawodowego zgodnie z etapem edukacyjnym,
 - 5) wskazują wychowankom/uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać im wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
 - 6) współpracują z rodzicami/opiekunami prawnymi,
 - 7) współpracują z innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
 - 8) organizują kąciki zawodoznawcze (w szczególności w pierwszym etapie edukacyjnym),
 - 9) przygotowują wychowanków/uczniów do udziału w konkursach,
 - 10) organizują dla wychowanków/uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowanie właściwych nawyków, adekwatnych do zawodów przez nich wybieranych.

§ 6

Zasoby materialne przydatne w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym

1. Wychowankowie/uczniowie oraz nauczyciele mają dostęp do komputera, ekranów multimedialnych oraz internetu.
2. OREW/NSPpP oferuje dostęp do biblioteki z materiałami i publikacjami dla wychowanków/uczniów, nauczycieli i rodziców/opiekunów prawnych (przewodniki po zawodach, materiały zawodoznawcze, broszury itp.).
3. Nauczyciele/specjaliści mają dostęp do powielania materiałów informacyjnych (np. drukarka, ksero), korzystania ze zbiorów multimedialnych (np. filmy, płyty CD, DVD, programy komputerowe) i inne.

§ 7

Współpracownicy systemu doradztwa zawodowego

1. Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa wsparcie merytoryczne dla placówki/szkoły stanowią:
 - 1) poradnie psychologiczno- pedagogiczne,
 - 2) ośrodki doskonalenia nauczycieli,
 - 3) biblioteki pedagogiczne,
 - 4) urzędy pracy,
 - 5) ochotnicze hufce pracy,
 - 6) centrum kariery,
 - 7) targi pracy,
 - 8) praktyki zawodowe.
2. OREW/NSPpP dodatkowo pozyskuje partnerów wspierających działania związane z doradztwem zawodowym.
3. Zadaniem instytucji są:
 - 1) poradni psychologiczno- pedagogicznej:
 - diagnozowanie predyspozycji i zainteresowań zawodowych wychowanków/uczniów,
 - udzielanie pomocy w planowaniu kształcenia,
 - prowadzenie dla pracowników ośrodka/szkoły szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych,
 - 2) ośrodków doskonalenia nauczycieli (ODN, CKU):
 - organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
 - przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
 - 3) urzędów pracy, centrów informacji i planowania kariery zawodowej:
 - informowanie o zmianach i trendach na lokalnym i krajowym rynku pracy,
 - przedstawienie prognozy i zapotrzebowania wśród pracodawców na pracowników,
 - udostępnienie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych,
 - współorganizowanie przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego,
 - współorganizowanie spotkań informacyjno - doradczych np. dotyczących informacji na lokalnym rynku pracy,
 - 4) pracodawcy:
 - współorganizowanie z placówką/szkołą wycieczek zawodoznawczych,
 - współorganizowanie spotkań z przedstawicielami zawodów na temat specyfiki pracy w wybranym zawodzie lub na wybranym stanowisku pracy,
 - aranżowanie spotkań przedstawicieli firm z wychowankami/uczniami,
 - 5) organizacje pozarządowe:
 - propagowanie idei wolontariatu,
 - umożliwianie wychowankom/uczniom doświadczenia pracy,
 - realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

§ 8

Monitoring i ewaluacja wewnętrzna

1. Wewnętrzny system doradztwa zawodowego jest monitorowany.
2. Za monitoring odpowiadają wyznaczeni nauczyciele.
3. Monitoring stanowi podstawę do okresowej ewaluacji i koniecznych modyfikacji programu.

4. Dyrektor po konsultacji z wyznaczonymi nauczycielami ustala sposoby, zasady i harmonogram oraz obszary prowadzenia monitoringu i ewaluacji.
5. Ewaluacja przeprowadzana jest co roku.
6. Rada pedagogiczna i rodzice/opiekunowie prawni są informowani o realizacji doradztwa zawodowego w placówce/szkole. Działanie to ma charakter informacyjny i promujący placówkę/szkole.

§ 9

Postanowienia końcowe

1. Program wchodzi w życie od dnia zatwierdzenia.
2. Załącznikami do programu są:
 - 1) załącznik nr 1 – treści programowe realizowane w wychowaniu przedszkolnym,
 - 2) załącznik nr 2 – treści programowe realizowane w klasach I – III szkoły podstawowej,
 - 3) załącznik nr 3 – treści programowe realizowane w klasach IV – VI szkoły podstawowej,
 - 4) załącznik nr 4 – treści programowe realizowane w klasach VII – VIII szkoły podstawowej,
 - 5) załącznik nr 5 – treści programowe realizowane w przysposobieniu do pracy,
 - 6) załącznik nr 6 – realizacja programu w roku szkolnym 2018/2019.
3. Załącznik nr 6, będący wytycznymi programu na dany rok edukacyjno-terapeutyczny/szkolny, będzie aktualizowany na początku każdego roku szkolnego.

Przyjęto przez Radę Pedagogiczną OREW Uchwałą nr 09-2018/2019 z dnia 24 października 2018r.

Przyjęto przez Radę Pedagogiczną NSPdP Uchwałą nr 04-2018/2019 z dnia 24 października 2018r.

DYREKTOR
Ośrodka Rehabilitacyjno-
Edukacyjno-Wychowawczego

mgr Karolina Topolewska

DYREKTOR
Niepublicznej Szkoły
Przesposabiającej do Pracy

mgr Karolina Topolewska

Podpis i pieczęć Dyrektora OREW/NSPdP

Program został przedstawiony na posiedzeniu Zarządu Koła PSONI w Działdowie w dniu

6.11.2018r.

PRZEWODNICZĄCA
Zarządu Koła PSONI

Barbara Janowska

Załącznik nr 1: do Programu Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Treści programowe realizowane w wychowaniu przedszkolnym

Treści programowe dla wychowania przedszkolnego

Poznanie siebie

wychowanek:

- określa, co lubi robić,
- podaje przykłady różnych zainteresowań,
- podejmuje działania i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

Świat zawodów i rynek pracy

wychowanek:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w jego najbliższym otoczeniu oraz nazwy tych zawodów, którymi się interesuje i opisuje czynności zawodowe wykonywane przez te osoby,
- wskazuje zawody zaangażowane w powstawanie produktów codziennego użytku oraz w zdarzeniach, w których dziecko uczestniczy (wyjście na zakupy, koncert, pocztę, do pizzerii itp.),
- podejmuje próby posługiwania się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.

Uczenie się przez całe życie

wychowanek:

- nazywa czynności, którymi lubi się uczyć.

Planowanie własnego rozwoju

wychowanek:

- opowiada, kim chce zostać,
- na miarę swoich możliwości planuje własne działania lub działania grupy wychowawczej przez wskazanie pojedynczych czynności zadań niezbędnych do realizacji celu,
- podejmuje próby decydowania w ważnych dla niego sprawach, indywidualnie i w ramach działań grupy rówieśniczej.

Załącznik nr 2: do Programu Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Treści programowe realizowane w klasach I – III szkoły podstawowej

Treści programowe dla pierwszego etapu edukacyjnego: klasy I-III

Celem doradztwa zawodowego w klasach I - III jest wstępne zapoznanie wychowanków z różnorodnością zawodów na rynku pracy, rozwijanie pozytywnej i proaktywnej postawy wobec pracy, edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających poznaniu i rozwijaniu zainteresowań i pasji.

Poznanie siebie

wychowanek:

- opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać,
- prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób,
- podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi,
- podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

Świat zawodów i rynek pracy

wychowanek:

- odgrywa różne role zawodowe w zabawie,
- podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach,
- opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach,
- omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje,
- opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

wychowanek:

- uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności,
- wskazuje treści, których lubi się uczyć,
- wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych

wychowanek:

- opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić.
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

Załącznik nr 3: do Programu Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Treści programowe realizowane w klasach IV – VI szkoły podstawowej

Treści programowe dla drugiego etapu edukacyjnego: klasy IV-VI

Celem doradztwa zawodowego w klasach IV–VI jest poznawanie własnych zasobów, zapoznanie wychowanków z wybranymi zawodami i rynkiem pracy, kształtowanie pozytywnej i proaktywnej postawy wychowanków wobec pracy i edukacji oraz stwarzanie sytuacji edukacyjnych i wychowawczych sprzyjających poznawaniu i rozwijaniu zdolności, zainteresowań oraz pasji.

Poznawanie własnych zasobów

wychowanek:

- określa własne zainteresowania, uzdolnienia oraz kompetencje,
- wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia,
- podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość,
- prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

Świat zawodów i rynek pracy

wychowanek:

- wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup,
- opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach,
- opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka,
- podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe,
- posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny,
- wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

wychowanek:

- wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki,
- wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć,
- samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych

wychowanek:

- opowiada o swoich planach edukacyjno – zawodowych,
- planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu,
- próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

Załącznik nr 4: do Programu Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Treści programowe realizowane w klasach VII – VIII szkoły podstawowej

Treści programowe dla drugiego etapu edukacyjnego: klasy VII-VIII

Celem doradztwa zawodowego w klasach VII – VIII szkoły podstawowej jest przygotowanie uczniów do odpowiedzialnego planowania kariery i podejmowania przy wsparciu doradczym decyzji edukacyjnych i zawodowych uwzględniających znajomość własnych zasobów oraz informacje na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Poznawanie własnych zasobów

wychowanek:

- określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych,
- rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe),
- wskazuje na swoje mocne strony,
- rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;
- rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno – zawodowej,
- określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji,
- określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

Świat zawodów i rynek pracy

wychowanek:

- wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania,
- zna zakłady pracy i zawody najbardziej popularne na lokalnym rynku pracy,
- wie, jakie cechy musi spełniać, aby być dobrym pracownikiem,
- uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka,
- analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy,
- wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową,
- dokonuje autoprezentacji.

Rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie

wychowanek:

- korzystając z dostępnych źródeł pracy wie, jaka jest oferta szkół ponadpodstawowych na rynku lokalnym,
- rozpoznaje własne zasoby w kontekście dalszej edukacji
- określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

Planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno - zawodowych

wychowanek:

- korzysta ze wsparcia doradczego w wyborze swojej ścieżki edukacyjno- zawodowej,
- wie, jakie instytucje działające na rynku lokalnym stanowią wsparcie w wyborze ścieżki zawodowej,
- uwzględnia w wyborze dalszej ścieżki edukacyjnej i zawodowej swoje predyspozycje i ograniczenia.

Załącznik nr 5: do Programu Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Treści programowe realizowane w przysposobieniu do pracy

Treści programowe dla przysposobienia do pracy

Przysposobienie do pracy ma na celu przygotowanie ucznia do aktywności przez pracę, czyli nabycie praktycznych umiejętności niezbędnych do podejmowania w różnych dziedzinach pracy oraz poprawnego funkcjonowania w życiu społecznym i zawodowym.

Kształtowanie pozytywnej postawy wobec pracy w aspekcie motywacji, kompetencji i wykonania uczeń:

- zna znaczenie pracy w życiu człowieka,
- rozpoznaje i nazywa własne potrzeby i oczekiwania w odniesieniu do pracy,
- określa swoje preferencje (zainteresowania) i predyspozycje zawodowe.

Przyswajanie podstawowej wiedzy o pracy i poznawanie typowych sytuacji związanych z pracą uczeń:

- zna zawody i czynności zawodowe, dokonuje wyboru zgodnie ze swoimi preferencjami i możliwościami,
- potrafi wskazać szanse i zagrożenia wynikające z podjęcia pracy,
- zna zasady bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisy przeciwpożarowe,
- zna prawa i obowiązki pracownika i pracodawcy.

Kształtowanie umiejętności związanych z poszukiwaniem pracy, korzystania z różnych źródeł wiedzy uczeń:

- posługuje się komputerem i wykorzystuje go jako źródła informacji i narzędzia wypowiedzi,
- zna instytucje, które pomagają w znalezieniu zatrudnienia,
- uczestniczy w praktykach wspomaganych (uczy się czynności pracy na konkretnych stanowiskach pracy),
- radzi sobie z sytuacjami trudnymi w pracy.

**Załącznik nr 6: do Programu Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
Realizacja programu w roku szkolnym 2018/2019**

**Program Realizacji Wewnętrznego Systemu Doradztwa Zawodowego
na rok edukacyjno-terapeutyczny/szkolny 2018/2019**

Lp.	Tematy	Metody i formy pracy	Osoby odpowiedzialne	Termin realizacji
Wychowanie przedszkolne				
1.	Przewodnik po zawodach. Poznanie zawodów wykonywanych przez osoby w najbliższym otoczeniu i tych, które wzbudziły nasze zainteresowanie.	prezentacja, Pogadanka, praca plastyczna,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
2.	Radzę sobie w różnych sytuacjach. Przestrzeganie norm i zasad współdziałania w grupie podczas pracy i zabawy.	ćwiczenia praktyczne, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
3.	Zajęcia praktyczne. Kuchnia treningowa (wykonywanie prostych posiłków, nauka obsługi sprzętu AGD), prace porządkowe.	ćwiczenia i zajęcia praktyczne,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
4.	Nasze zainteresowania. Planowanie na miarę możliwości własnych działań (występy publiczne, prezentowanie swoich umiejętności).	pokaz, rozmowa kierowana, odgrywanie ról,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
5.	Zobacz jak wygląda świat. Odgrywanie ról zawodowych w zabawie, wskazywanie na czynności charakterystyczne dla danego zawodu	metoda sytuacyjna, rozmowa kierowana, odgrywanie ról,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
6.	Co potrafię zrobić? Wskazywanie zawodów zaangażowanych w powstawanie produktów codziennego użytku, posługiwanie się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem.	wycieczka, praca w grupie, filmy,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
7.	Kim chcę zostać w przyszłości? Opisywanie prezentowanych zawodów oraz czynności wykonywanych przez ludzi pracujących w danym zawodzie.	pogadanka (stosowanie alternatywnych metod komunikacji AAC), metoda sytuacyjna, praca plastyczna,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
8.	Moja sala - mój dom – mój świat. Planowanie na miarę swoich możliwości własnych działań przez wskazywanie pojedynczych czynności i zadań niezbędnych do realizacji celu. Wykonywanie czynności porządkowych, klasyfikowanie przedmiotów ze względu na wielkość, kształt, przeznaczenie.	metoda praktycznego działania,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
Pierwszy etap edukacyjny klasy I-III				
1.	Lubię to! Każdy ma swoje zainteresowania. Opisywanie własnych zainteresowań i	zabawa grupowa, rozmowa, indywidualne	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny

	określanie, w jaki sposób można je rozwijać, oraz podawanie przykładów różnorodnych zainteresowań ludzi.	wypowiedzi z elementami prezentacji,		
2.	Gala talentów – jesteśmy mistrzami! Opisywanie swoich zainteresowań i talentów. Rozpoznawanie i nazywanie wybranych grup społecznych, które wzbudzają zainteresowanie, np. zespoły artystyczne.	autoprezentacja, rozmowa,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
3.	Sprawne ręce mogą więcej, czyli jak zrobić coś z niczego. Posługiwanie się przyborami, narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny. Podejmowane działań w sytuacjach zadaniowych i opisywanie, co z nich wyniknęło.	stymulacja proprioceptywna, elementy muzykoterapii, ekspresja ruchowa i plastyczna,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
4.	Poznajemy zawody. Odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie, podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach.	praca w grupach, zabawa tematyczna, ekspresja plastyczna i ruchowa, zabawa naśladowcza,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
5.	Zawody moich rodziców. Podawanie nazw zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu, opisywanie podstawowej specyfiki pracy w wybranych zawodach oraz odgrywanie różnych ról zawodowych w zabawie.	opowiadanie, rozmowa kierowana, zabawa naśladowcza,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
6.	Kim będę jak dorosnę? Opowiadanie, kim chciałoby się zostać i co chciałoby się robić. Opisywanie, czym jest praca i omawianie jej znaczenie w życiu człowieka (na wybranych przykładach).	rozmowa kierowana, zabawa ruchowa, ekspresja plastyczna,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
7.	Po co się uczyć? Wskazywanie treści, których dziecko lubi się uczyć, oraz uzasadnianie potrzeby uczenia się i zdobywania nowych umiejętności.	ekspresja twórcza, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
Pierwszy etap edukacyjny klasy IV-VI				
1.	Ja to znaczy kto? Wskazywanie możliwości rozwoju swoich zainteresowań, samopoznanie.	Kalambury, opis przypadku,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
2.	Każdy jest super. Wskazywanie swoich mocnych stron oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia.	praca w grupach, autoprezentacja,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
3.	Kompetencje na rynku pracy. Zapoznanie z zasadami panującymi na rynku pracy, instytucjami zajmującymi się pomocą w znalezieniu odpowiedniej pracy.	praca w grupach, ćwiczenia praktyczne,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny

4.	Kto, gdzie i po co? Charakterystyki zawodów. Wymienianie różnych grup zawodów, podawanie przykładów zawodów dla tych grup, opisywanie różnych dróg dojścia do nich oraz podstawowej specyfiki pracy w zawodach.	praca w grupach, zabawa tematyczna, ekspresja plastyczna i ruchowa, zabawa naśladowcza, wycieczki zawodoznawcze.	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
5.	Umiejętności a zawód. Rozwijanie umiejętności poznawania siebie i nazywania swoich mocnych stron, dokonywania samooceny własnych możliwości, zainteresowań, predyspozycji fizycznych i zdrowotnych w wyborze zawodu.	ćwiczenia praktyczne, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
6.	Wszyscy jesteśmy zdolni. Rozwinięcie wiedzy i świadomości na temat własnych uzdolnień i talentów. Ugruntowanie własnej wartości.	praca w grupach, mapa marzeń, pogadanka,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
7.	Po co mi praca? Opisywanie, czym jest praca i jej znaczenie w życiu człowieka (funkcja i korzyści wynikające z wykonywanej pracy).	bank pomysłów, mapa marzeń, praca indywidualna, praca w grupach, pogadanka,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
8.	Zdrowy styl życia jako przygotowanie do pełnienia ról zawodowych. Podawanie czynników wpływających na wybory zawodowe (wyjaśnianie pojęcia zdrowy styl życia i korzyści z tego płynące, wskazywanie na związki między prowadzeniem zdrowego stylu życia a możliwością podjęcia pracy w przyszłości w kontekście wymagań zdrowotnych zawodów).	dyskusja, praca w grupach, film,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
9.	Chciałbym być..... Podawanie czynników wpływających na wybory zawodowe, charakterystyka wybranego zawodu.	praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
10.	Umiem dysponować pieniędzmi. Wyjaśnienie roli pieniądza we współczesnym świecie i jego związku z pracą (sposoby pozyskiwania pieniędzy, różnica między zachcianką, a potrzebą, potrzebę oszczędzania, podejmowanie odpowiednich decyzji finansowych).	praca indywidualna,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
11.	Kiedy zaczynamy się uczyć i kiedy kończymy? Wskazywanie różnych sposobów zdobywania wiedzy z wykorzystaniem przykładów oraz omawianie indywidualnego sposobu nauki.	burza mózgów, rozmowa kierowana, praca indywidualna, praca w małych grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny

Drugi etap edukacyjny klasy VII-VIII

1.	Moje umiejętności – moje sukcesy. Rozpoznawanie własnych zasobów	praca indywidualna, praca w parach i	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
----	--	---	-----------------------------	--

	(zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia).	małych grupach, dyskusja,		
2.	Czy i ja mogę być bohaterem? Rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych.	praca z tekstem, dyskusja, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
3.	Ograniczenia czy możliwości? Rozpoznawanie własnych ograniczeń jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych (weryfikacja prawdy i mitów na temat osób z niepełnosprawnością, określenia znaczenia stanu zdrowia dla wyboru zawodu.	zdania typu <i>prawda</i> czy <i>falsz</i> , rozmowa kierowana, praca w grupach, dyskusja,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
4.	Jakie wartości są dla mnie ważne? Charakteryzowanie wartości z uwzględnieniem wartości pracy i etyki zawodowej (hierarchia wartości i kierowanie się nimi w życiu i pracy).	gra dydaktyczna, pogadanka,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
5.	Zawody wokół nas. Wyszukiwanie i analizowanie informacji na temat zawodów oraz charakteryzowanie wybranych zawodów, uwzględniając składowych ich opisów, w tym dróg ich zdobywania.	dyskusja, praca w grupach, kolaż, wycieczki zawodoznawcze,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
6.	W roli głównej...” Wywiad z przedstawicielem zawodu. Zaproszenie przedstawicieli zawodów z najbliższego otoczenia.	Wywiad, Dyskusja, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
7.	Autoprezentacja, czyli sztuka przedstawiania siebie. Dokonywanie autoprezentacji.	pogadanka, drama,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
8.	Praca jako wartość w życiu człowieka. Uzasadnianie znaczenia pracy w życiu człowieka.	praca w grupach, dyskusja kierowana, gra dydaktyczna, wycieczki zawodoznawcze,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
9.	Wolontariat. Analizowanie znaczenia i możliwości doświadczania pracy (wyjaśnienie pojęcia wolontariatu, zalet angażowania się w wolontariat).	praca w grupach, dyskusja, technika plakatu, pokaz filmu,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
10.	Co gwarantuje mi szkoła? Kwalifikacje i kompetencje (poznaje umiejętności, które są ważne dla codziennego funkcjonowania, potrzeba samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie).	praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
11.	Kim chcę zostać w przyszłości? Określanie marzeń, celów i planów edukacyjno-zawodowych na bazie własnych zasobów.	praca indywidualna, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny
12.	Co dwie głowy, to nie jedna. Kto może	rozmowa kierowana,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok edukacyjno - terapeutyczny

	mi pomóc w wyborze szkoły? Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie kariery i wyjaśnianie, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy.	plakat, praca w grupach, pogadanka z przedstawicielami instytucji zajmującymi się doradztwem zawodowym.		
Przysposobienie do pracy				
1.	Ja w moich oczach. Określenie cech, które różnią każdego z nas od innych ludzi. Nauka określania swoich mocnych i słabych stron. Rozpoznawanie własnych zasobów (zainteresowań, zdolności, predyspozycji zawodowych, stanu zdrowia).	karty pracy, pogadanka w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
2.	Zawody w świecie, w których żyję. Poszerzanie wiedzy na temat istniejących zawodów, zawodów wykonywanych przez ludzi w lokalnej społeczności. Określanie ich cech charakterystycznych i umiejętności wymaganych by te zawody wykonywać.	karty pracy, praca w grupach, plakat,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
3.	Co motywuje mnie do nauki, czyli korzyści z uczenia się. Określenie korzyści wynikających z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym.	zdania typu prawda - fałsz, dyskusja, prac w grupach	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
4.	Kto może mi pomóc w wyborze zawodu? Identyfikowanie osób i instytucji wspomagających planowanie przyszłego zatrudnienia i wyjaśnienie w jaki sposób korzystać z ich pomocy.	dyskusja, praca w grupach, projekt,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
5.	Jestem aktywny zawodowo. Udział w Targach Edukacji, Pracy i Kariery. Udział w praktykach szkolnych.	rozmowa kierowana, pogadanka z przedstawicielami instytucji zajmującymi się doradztwem zawodowym, udział w targach pracy	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
6.	Zaczynasz pracę - poznaj swoje prawa. Porównywanie form zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku jako pracownik (prawa i obowiązki pracodawcy i pracownika).	prezentacje multimedialne, praca w grupach,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
7.	Oczekiwania pracodawców, czyli moje zasoby a wymagania rynku pracy. Konfrontowanie własnych zasobów z potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy.	karty pracy, pogadanka, praca indywidualna	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
8.	Moja wizytówka zawodowa – CV, list	Praca indywidualna,	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny

	motywacyjny, podanie o pracę. Sporządzanie i aktualizacja dokumentów zgodnie z wymaganiami pracodawców. Wyjaśnienie czym jest CV, list motywacyjny, określenie zasad sporządzania odpowiedniej dokumentacji.	Wykorzystanie sprzętu multimedialnego		
9.	Rozmowa kwalifikacyjna. Kształtowanie umiejętności prowadzenia rozmowy z drugą osobą. Zasady zachowania się podczas rozmowy kwalifikacyjnej - stosowania zasad savoir-vivre, umiejętność zadawania pytań i odpowiadania na pytania pracodawcy.	Pogadanka, burza mózgów, drama	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
10.	Odpowiedni wygląd kluczem do sukcesu. Nauka adekwatnego dbania o zdrowie i higienę osobistą, właściwego ubioru do okoliczności (przygotowanie do rozmowy kwalifikacyjnej, wizyty u kolego, koleżanki).	Kart pracy, dyskusja, drama	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
11.	Jestem ciekawy..... Wizyty w różnych zakładach pracy, spotkania z przedstawicielami zawodów lokalnego rynku pracy. Uzyskiwanie informacji o charakterystykach poszczególnych zawodów z uwzględnieniem ich cech, wymaganych kwalifikacji, dróg ich zdobywania.	Dyskusja, Prezentacja, wycieczki, fotoreportaż	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny
12.	Wolontariat. Poznanie pojęcia wolontariat. Wskazanie na zalety angażowania się w wolontariat, oraz jego znaczenie w zdobywaniu doświadczenia zawodowego.	Prac w grupach, pokazy filmów, dyskusja	Nauczyciele/ specjaliści	Cały rok szkolny